

ישראלים בחו"ל

טרמפ מסביב לעולם

שני צברים הוכיחו שאפשר לעבור את העולם בזמן ביטוי 350 דולר ובקצת אומץ לב

ניצח אוכלים שורשים עם בני-שבטים פראיים באפריקה, נתקלים בקרבות בי קמבודיה, משתתפים בציד חיות פראיות עם חואים ברודויה, ועובדים עם חלוצי אוסטרליה בערבותיה הנרחבות? כיצד מסתובבים בעולם שנים ללא פרוט טה, עם תרמיל על שכב וללא ידיעות בסיסיות בשום שפה שהיא, פרט לעברית הבלתי-שימושית?

דומה שאת הנוסחה הבדוקה לכך גילו שני בחורים ישראליים צעירים מצויים, נעמי-הליכות, בעלי רוח הרפתקנית, הז נודדים סביב העולם זה למעלה משלוש שנים.

את סיפור נודדותם של צמד ה"נוודים מביא מפיחם מי שהיה מארחם כברנקה אשר בקולומביה, מרדכי יעקובי:

ידידותם של אבישי וש (מתחרו עם הבש) בן ה-25, מראשון-לציון, ואייל אהל בן ה-24, מהודו-השרון, החלה פורחת עוד בבית-הספר העממי, בירושלים. אבי שירת אתריכך בחיל-ההנדסה. אייל המשיך ב"בית-הספר התיכון בראשון-לציון, למד אלקטרוניקה בבית-הספר הטכני של חיל-האוויר ושירת כמדריך לאלקטרוניקה. ארוחה על הסכין, בשנת '67 נפצע אבי וקיבל שחרור מוקדם מהצבא. אחרי שחשק קצת כסף בעבודתו בחברה לציד כבד בסני, נסע בשנת '69 לאנגליה, טייל באירופה וחזר ארצה עוד באותה שנה.

כאשר חשתהרר גם אייל משירותו ב-

אבישי ואייל, הכושי ברח

צבא-הקבע — החליטו לצאת יחד לתכיר את העולם.

באוקטובר 1971 יצאו השניים בדרך לקניה, עם 350 דולר בکیס. מאחר שנאלצו להתמקד שם שלושה שבועות לאשרת כניסה לדרום-אפריקה, ניצלו את הזמן ל-טיול יסודי ברחבי קניה, משקיבלו את האשרה, יצאו כטרמפים לדרום-אפריקה, עבדו שם כל אחד במיקצועו. למרות שלא היו בידיהם רישיונות-עבודה, ואחרי מאמץ-מה קנו להם מכונית רנו 4, עימה תרו את יתנסבור, קייפטאון, דרבן ו-פורט-אליוז, וסביבותיהן. לפני צאתם את דרום-אפריקה מכרו את מכוניתם, והמשיכו בטרמפים לשמורות-הטבע שבגבול מוזמ (המשך בעמוד 24)

מימין: רב הקהילה במיבצר טן גלישה של ארטחנה.

ה שאלות המרתקות ביותר בהיסטוריה מתחילות במילים "אילו... אמנם, מכיוון שאי-אפשר לסובב את היגלגל אחורה, אין ערך מעשי לשאלות כאלה. אבל מותר להציגן בכל זאת, כדי ללמוד לקח לגבי העתיד.
אחת השאלות המעניינות, על רקע מאורעות השבוע, היא: מה היה קורה אילו הופיעו מרכיבי רשימות ר"צ, ק"מ ושי' בבחירות האחרונות ברשימה אחת משותפת?

הן קיבלו ביחד 67,639 קולות, שהן חמישה וחצי מנדטים. הופעה כזאת היתה מושכת בוחרים נוספים, שנתנו את קולן תיהם למערך, כדי לבלום את הליכוד; או לליכוד, כדי להעניש את המערך. מותר להניח, במידה רבה של סבירות, שרשימה זו היתה זוכה בששה עד שמונה מנדטים. יחד עם ל"ע, עימה היתה בוודאי מתקשרת בהסכם-עודפים, היתה רשימה כזאת מהווה כיום גוש של 10-12 חברי כנסת.

במצב כזה היה משתנה מי מיכיל נה הכנסת השמינית, יחד עם מיכיל נה הממשלה ומדיניותה. כאחת התקופות הגורליות ביותר בתולדות עם ישראל, היה הכרזת זה יכול להיות מכריע.

אפשר היה להקים ממשלה אחת, משותפת רמת מסחיטה לאומנית ודתית, משה דיין היה חדל להיות גורם מכריע. המרדאל של היסודות המתקדמים ממפלגת העבודה ו- במסדרל היה מתרומם.

אייל...

מחמאה שאפשר

לוחר עליה

א ולי מותר לי להזכיר כאן, ש" העליתי רעיון זה עוד לפני הגשת רשימת-המועמדים — הן בפני שולמית אלזני, הן בפני ראשי ק"מ. הוא לא נפל על קרקע פוריה.

החששות ההדדיים היו חזקים מדי. איכ" שהו קיווה כל אחד מן הצדדים שייצא נשכר מהליכה נפרדת. אלזני ואנשי מרי פחדו מפני הקומוניסטים של מוקד. אנשי מק"מ סברו שהקובוצניקים הנהמדים של תכלת-אדום יניילו להם ניצחון מזהיר. חסידיה של אלזני ביקשו רק להכניס אותה עצמה לכנסת, ולא היו מעוניינים בתהליכים עמוקים יותר.

התוצאה היתה מפנה למרי, ו" כישלון למוקד. שולמית אלזני הי שיגה כמפתיע הישג נאה מאוד — אד זה אינו משמעותי לגבי ה" יכודת להשפיע על הנהגת המדינה.

חוששני שבצורה עקיפה גרמה לכך לא מעט דווקא הצלחתה הפרלמנטרית של סיעתנו. המעמד של סיעה קטנה בכנסת קסם לרבים — לא רק לגורמים אלה, אלא גם לפנתרים, לרב כהנא ולד"ר שאקי — יותר מאשר הצורך להקים מחנה גדול.

מניין נבע קסם זה? נוכחות סיעתנו הפכה לסנסציה עוד ביום הראשון של הכנסת הששית. כבר במעמד בחירת היו"ר נוכח הציבור לדעת שנוצר בכנסת משה חדש, המתנהג אחרת, מדבר אחרת ומצביע אחרת.

עד אז לא היו בכנסת סיעות קטנות משמעותיות. פה ושם היו רסיסים, יחידים שהתפלגו מסיעות גדולות, או רשימות קטנות שהיו קשורות ברשימות גדולות. כל אלה הלכו לאיבוד, בימים הראשונים היה עלינו ללחוץ במוסדות הכנסת על עצם ההכרה בוכותנו לחוות סיעה — כי עד אז לא היה קיים כלל המושג של סיעת-יחיד.

תוך שבועות מעטים הוכחנו שסיעתי יחיד יכולה להיות גורם חשוב בכנסת, להכתיב לה את סדר-היום, להעלות בה נושאים, להשפיע בעקיפין על הכרעת הסיעות הגדולות, להשמיע בה קול משר מעותי של מתאה, ליצור כלים לפיקוח על הרשות המבצעת, ללחוץ בבירוקרטיה ובסדר-שילטון פסולים, הוצאנו מפתי האשפה את מוסד השאלת-א, והפכנו אותה לכלי יעיל, כעבור חודשיים בלבד הוכנס תיקון לתקנון הכנסת כדי להגביל את הי שימוש שלנו בהצעות-לסדר-היום ובהצעת-חוק פרטיות.

המשכנו בסיתוח פזיזיחמה

לו עוול. רק אנחנו יכולנו לזרוק לתוך חלל הכנסת את הרעיונות החדשים, שהזמן חייב את הופעתם. רק אנחנו יכולנו לקום, אחרי מילחמת ששת-הימים, נגד השיכרון המשחית, שהוביל לשואה של יום-הכיפורים.

הכנסת הששית התחילה בקנוניות של אוניברסיטה, והכנסת השביעית נסתיימה ב"קנוניות של בדר-עופר. סיעתנו היתה לא רק הקורבן הבולט של קנוניות אלה, אלא גם הלוחמת העיקרית במצב שאיפשר אותן. מילאנו, על כן, תפקיד שהזמן חייב אותן. כישורי סיעתנו יכלו לשאת

הגדולים: שני טארבוזאורוסים נאבקים

פרי מפני שהשתלבו היטב בצרכים אובייקטיביים. צרכים אובייקטיביים אלה השינו.

דרך ציפור

בשמיים

כ היי אני עוקב בדריכות אחרי אחת התופעות המתקוות בטבע — הוריימה של הלכירוח ציבוריים.

להקה של דגים שטה בים. מדוע דווקא בכיוון זה, ולא ימינה או שמאלה? להקת ציפורים עפה בשמיים, מה מכתבי לה את הכיוון? מדוע היא מסתובבת פיתאום וחוזרת על עקבותיה? נדמה לי שתוקרי-הטבע לא הגיעו עדיין להסבר אחיד, מוסר כמ ומשכנע לתופעות אלה.

מאז התחלתי, בגיל 14, לעקוב אחרי החיים הפוליטיים בארץ הזאת, מרתקת אותי תופעה דומה בגוד האנושי.

מה גורם לכך שהמוני בני-ארם מחלטים פיתאום להאמין במשהו או במישהו, שלא האמינו בו אתי מוקד? מדוע משנה פיתאום ציבור שדם א? כיזנו?

מייד אחרי מילחמת יום-הכיפורים, נדרחתי לדעת שקרה משהו ביחס הציבור למפלגות. עמדתן על כך בשיחות אקראיות עם אנשים רבים (ועדיין אין לאדם פוליטי דרך מוסמכת יותר לעמוד על הלכירוח מאשר שיחות כאלה, המפעילות את האינטיטואציה שלו).

המפלגות הקטנות נעלמו לפתע פיתאום מן התודעה הציבורית. ה" גושים הגדולים מילאו שוב את הי במה.

מדוע?

יתכן שמאורעות המלחמה שיכנעו את הציבור שיש לחתור עתה לשינויים מהר

— שהיתה כישלון פרלמנטרי טוטאלי — למפלגת-העבודה, קמה ע"מ כחיקוי לנו, ועברה לשיטה שלנו.

בסוף הכנסת השביעית הגיעו הדברים כימעט לאבסורד. היו בה חמש סיעות יחיד וחצי תריסר סיעות קטנות נוספות. בבחירות לכנסת השמינית הופיעו כ-15 רשימות שקיוו להגיע — במיקרה הטוב ביותר — למעמד של סיעה קטנה. אומרים שהחיקוי הוא המחמאה הכנה ביותר, על מחמאה זו הייתי מוכן לוותר.

בואם של

היונקים הקטנים

א יני מאמין שההצלחה הפרלמנטרית של סיעתנו היתה רק תוצאה של גישתנו, עבודתנו וכישוריני. בוודאי איני מזלול בכל אלה, אך היו נסיבות היצוגיות שאיפשרו לנו להפעילן בייעילות מירבית. במשך כל השנים האלה, שלטו בכנסת שני דינוזאורים שהסתאבו — זה בשילטון וזו באופוזיציה. הציבור התייאש מכל סיכוי לשנות. הם דמו לשני סלעים, שאי אפשר להזיזם או להפעילם.

במצב זה מילאתה סיעתנו תפי קיד היוני. היא רמתה ליונקים ה" קטנים והיעילים, ששיגשגו כאשר נססו חיות-הענק. תחילה לברד, ו" לאחר מכן בחברת המרכיב החופשי שו ופיעות פחות יעילות, שימשה סיעתנו בימיו למחאת הציבור, תחילה לאופוזיציה גדולה, כוח לוי חם, מדרבן, מרענן ומחדש.

(סיסתנו היעילה ביותר ב-1965 היתה: „דרושה אלטרנטיבה לאופוזיציה!) רק סיעה כשלנו יכלה לחשוף פרשות ענק של שחיתות, שהסיעות הגדולות היו מעורבות בהן. רק אלזני יכול היה לפנות אורה הסרישע, כאשר חבירוקרטיה עשתה